

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται και τη μικρογραφία να περιγράψετε:

α. την επίσημη τελετή με την οποία γινόταν η αναγνώριση ενός άρχοντα ως υποτελούς ενός άλλου άρχοντα (μονάδες 13)

β. τις αμφίδρομες υποχρεώσεις που συνεπαγόταν το φεουδαρχικό συμβόλαιο.

(μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τον 12ο αιώνα το τελετουργικό έχει σχεδόν οριστικοποιηθεί. Ο μέλλον υποτελής (vassalus) παρουσιάζεται ασκεπής, γονατίζει, βάζει τα χέρια του σ' αυτά του κυρίου (χειρονομία που συμβολίζει την προσφορά του εαυτού του). Στη συνέχεια, μετά την ανταλλαγή του «ασπασμού της ειρήνης» με τον χωροδεσπότη (φεουδάρχη), ο υποτελής ορκίζεται πάνω σε ιερά βιβλία ή μια λειψανοθήκη, προσδίδοντας στη δέσμευση πίστης θρησκευτικό και ιερό χαρακτήρα. Τέλος ο κύριος παραδίδει στον υποτελή ένα αντικείμενο που συμβολίζει το αγαθό που του παραχωρείται ως φέουδο: π.χ. ένα σβώλο χώματος [...] - αυτό είναι το χρίσμα, η λεγόμενη «περιβολή» (investitura). Από τη στιγμή αυτή μπαίνει σε ισχύ το συμβόλαιο που με τρόπο ακατάλυτο συνδέει τον υποτελή με τον κύριό του, μαζί με τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα που αυτό συνεπάγεται για τον καθένα. Ο πρώτος, άρχοντας πλέον στο φέουδό του, είναι κατ' αρχάς υποχρεωμένος να παρέχει στρατιωτική συνδρομή [...]. Είναι επίσης υποχρεωμένος να παρέχει δικαστική βοήθεια [...] καθώς και οικονομική συνδρομή [...]. Από την πλευρά του, ο κύριος οφείλει να προστατεύει τον υποτελή του, όταν δέχεται επίθεση, να τον κρίνει δίκαια και να συμβάλλει στη συντήρησή του.

Berstein, S. & Milza, P., *Ιστορία της Ευρώπης, Από τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία στα Ευρωπαϊκά κράτη*, τ. Α' (505 – 1805 αι.). (μτφρ. Α. Δημητρακόπουλος), Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997, σ. 111.

ΕΙΚΟΝΑ

Σκηνή αποδοχής υποτέλειας (homagium). Λεπτομέρεια από το *Liber feudorum maior* (12^{ος} αι.), φύλλο 112 του δεύτερου βιβλίου. Πηγή: Πύλη Ισπανικών Αρχείων - Portal de Archivos Españoles (PARES)

<https://www.culturaydeporte.gob.es/actualidad/2014/06/20140610-miniaturas.html>.

Ανακτήθηκε 12/01/2023.